

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ: ВПЛИВ НА СОЦІАЛЬНУ БЕЗПЕКУ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЮ

INNOVATIVE APPROACHES TO STRATEGIC PLANNING OF REGIONAL DEVELOPMENT: IMPACT ON SOCIAL SECURITY AND EUROPEAN INTEGRATION

У статті розглядається роль інноваційних підходів до стратегічного планування регіонального розвитку і їх вплив на соціальну безпеку та євроінтеграцію в Україні. Досліджується, як такі підходи можуть бути використані для адаптації стратегічного планування до змін і невизначеності в публічному секторі. Аналізується роль керівництва у сприянні адаптації стратегічного планування до змін, звертаючи увагу на лідерську компетентність та стратегічне мислення. Стаття надає огляд теми та виділяє актуальні аспекти адаптації стратегічного планування до змін в українському публічному секторі, включаючи гнучкі підходи, сценарійне планування та стратегії реагування на кризові ситуації.

Особлива увага приділяється ролі лідерства у впровадженні інноваційних стратегій та управлінні змінами. Стаття підкреслює актуальність цієї теми для публічного сектору України і надає важливі вказівки щодо ефективного планування та управління в умовах невизначеності. Вона також стимулює інтерес до подальших досліджень у галузі стратегічного планування в контексті змін і невизначеності, сприяючи розумінню викликів, з якими стикаються організації та урядові структури. Дослідження сприяє розумінню викликів, з якими стикаються організації та урядові структури, а також надає вказівки щодо ефективного планування та управління в умовах невизначеності. Визначено інтерес до подальшого дослідження стратегічного планування в публічному секторі в контексті змін та невизначеності.

Ключові слова: стратегічне планування, публічний сектор, роль, досвід, проблеми, виклики, координація, фінансова підтримка,

соціальна політика, безпека, євроінтеграція, інновації, новітні технології.

The article examines the role of innovative approaches to strategic planning of regional development and their impact on social security and European integration in Ukraine. It examines how such approaches can be used to adapt strategic planning to change and uncertainty in the public sector. The role of management in facilitating the adaptation of strategic planning to changes is analyzed, paying attention to leadership competence and strategic thinking. The article provides an overview of the topic and highlights relevant aspects of adapting strategic planning to changes in the Ukrainian public sector, including flexible approaches, scenario planning and crisis response strategies.

Special attention is paid to the role of leadership in the implementation of innovative strategies and change management. The article emphasizes the relevance of this topic for the public sector of Ukraine and provides important guidelines for effective planning and management in conditions of uncertainty. It also stimulates interest in further research in the field of strategic planning in the context of change and uncertainty, contributing to an understanding of the challenges faced by organizations and government structures. The research contributes to understanding the challenges faced by organizations and government structures, and provides guidance on effective planning and management under conditions of uncertainty. Interest in further research into strategic planning in the public sector in the context of change and uncertainty is identified.

Key words: strategic planning, public sector, role, experience, problems, challenges, coordination, financial support, social policy, security, European integration, innovation, latest technologies.

УДК 351

DOI <https://doi.org/10.32782/rma2663-5240-2023.33.42>

Майстренко К.М.

кандидат наук з державного управління, доцент кафедри публічного адміністрування, Міжрегіональна Академія управління персоналом <https://orcid.org/0000-0001-8586-9271>

Постановка проблеми. У контексті стратегічного планування регіонального розвитку в Україні, основною проблемою є здатність організацій адаптуватися до швидко змінюваного соціально-економічного середовища та ефективно виконувати свої стратегічні цілі в умовах невизначеності. Ця проблема виникає внаслідок непередбачуваності політичних, економічних та соціальних умов, що впливають на регіональний розвиток. Зміни в законодавстві, громадських настроях, економічних тенденціях та інших факторах створюють невизначеність і потребу у реагуванні та адаптації. Головною проблемою є необхідність розробки інноваційних підходів та стратегій, які дозволять регіонам в українському публічному секторі ефективно адаптуватися до змін, перед-

бачати невизначеність, реагувати на неї та досягати своїх стратегічних цілей, незважаючи на невизначеність у зовнішньому середовищі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Окремі аспекти проблеми стратегічного планування в умовах невизначеності: адаптації до змін у публічному секторі в Україні досліджували такі науковці, як: О. Берданова, В. Вакулєнко, І. Валентюк, А. Ткачук та інші.

Мета статті. Мета статті полягає в аналізі впливу інноваційних підходів до стратегічного планування регіонального розвитку на соціальну безпеку та процеси євроінтеграції в Україні.

Виклад основного матеріалу. Зважаючи на невизначеність в українському публічному секторі, стратегічне планування стає складним завданням. Головною проблемою є адап-

тація організацій до змін та досягнення своїх стратегічних цілей навіть при невизначеності в зовнішньому середовищі. Для успішного стратегічного планування важливо враховувати зміни в політичних, економічних, соціальних та технологічних аспектах, які можуть впливати на діяльність організації. Також важливо залучати зацікавлені сторони, моніторити та оцінювати стратегію в умовах невизначеності для успішного впровадження плану.

Так, дослідження інноваційних підходів до стратегічного планування регіонального розвитку розглядає важливі аспекти стратегічного планування, які впливають на регіональний розвиток та мають важливий вплив на соціальну безпеку та процеси євроінтеграції в конкретному регіоні або країні.

У цьому контексті, інноваційні підходи до стратегічного планування вказують на використання новаторських методів та практик у процесі формулювання та виконання стратегій регіонального розвитку. Це може включати в себе застосування сучасних технологій, створення інноваційних бізнес-моделей, залучення стейкхолдерів та громадськості до участі в розробці стратегії, а також створення сприятливих умов для розвитку інноваційних галузей економіки.

Соціальна безпека в цьому контексті означає забезпечення стабільності та благополуччя населення в регіоні. Інноваційні підходи до стратегічного планування можуть впливати на покращення якості життя громадян, створюючи нові можливості для розвитку освіти, охорони здоров'я, зайнятості та соціальної підтримки. Євроінтеграція означає вступ або партнерство з Європейським Союзом або іншими європейськими інституціями. Інноваційні підходи до стратегічного планування можуть сприяти адаптації регіону до європейських стандартів, покращенню конкурентоспроможності та розвитку міжнародних партнерств.

Крім того, у стабільних умовах стратегічні плани можуть бути розроблені на довгострокову перспективу. Однак, у ситуації невизначеності важливо мати гнучкість і здатність швидко реагувати на зміни. Український публічний сектор часто включає різноманітні зацікавлені сторони, такі як громадські організації, бізнес-середовище та академічна спільнота. Залучення цих сторін до процесу стратегічного планування може допомогти виявити нові перспективи, ідеї та можливості, а також забезпечити широку підтримку для впровадження стратегії.

Варто зауважити, що в умовах невизначеності важливо постійно моніторувати реалізацію

стратегії та оцінювати її ефективність. Створіть механізми збору даних та моніторингу, щоб мати доступ до актуальної інформації про виконання стратегії. Умови невизначеності можуть бути викликом для стратегічного планування в публічному секторі в Україні, проте адаптація до змін є ключовим фактором успіху.

Отже, в умовах невизначеності корисно розробляти різні сценарії розвитку подій. Врахувати різні можливі варіанти змін у політичному, економічному та соціальному середовищі. Кожен сценарій має включати опис можливих змін і їх вплив на вашу організацію. Це допоможе вам бути готовими до різних можливостей і викликів.

На думку вченого С. Романюка [7, с.232], що залучення співробітників до процесу стратегічного планування і підтримка відкритого діалогу можуть бути корисними при адаптації до змін. Співробітники можуть мати цінні ідеї та пропозиції, а також можуть виявити фактори невизначеності, з якими стикаються у своїй роботі. Забезпечення комунікації та зворотного зв'язку з персоналом допоможе виявити нові можливості та шляхи вдосконалення стратегії.

Варто наголосити, що використання інструментів аналізу ризиків дозволить ідентифікувати потенційні небезпеки та ризики, що впливають на стратегію. Розробити план дій для кожного виявленого ризику, визначити можливі шляхи мінімізації або управління ризиками, а також запланувати резервні варіанти дій у разі несприятливого розвитку подій.

Отже, умови невизначеності можуть створювати нові можливості для інновацій. Сприяти культурі експериментів та відкритості до нових ідей. Дозволити співробітникам пробувати нові підходи та шукати альтернативні рішення. Швидкі експерименти допоможуть збирати цінний досвід і адаптувати стратегію до змін у реальному часі [6].

Варто підкреслити, що умови невизначеності вимагають постійного навчання та розвитку як для керівників, так і для співробітників. Інвестувати у професійному розвитку своєї команди, організувати навчальні заходи та тренінги, щоб підвищити рівень експертизи і здатність до адаптації до змін.

Важливо зрозуміти, що невизначеність є неодноразовим явищем і вимагає постійного моніторингу, аналізу та адаптації стратегії. Гнучкість, інновації та відкритий діалог зі зацікавленими сторонами стануть важливими факторами успіху при адаптації стратегічного планування до змін в публічному секторі в Україні.

Окрім цього, що в умовах невизначеності співпраця з іншими організаціями та стей-

кхолдерами може бути важливою стратегією. Розглянувши можливість встановлення партнерських зв'язків з громадськими організаціями, бізнесом, академічними установами та іншими учасниками публічного сектору. Спільні проекти та обмін інформацією можуть допомогти у зборі додаткових ресурсів та знань для адаптації стратегії.

Слід додати, що співробітникам надають можливість бути активними учасниками процесу стратегічного планування та приймати ініціативу. Сприяйте самоорганізації та творчому мисленню в команді. Це може сприяти швидкій адаптації до змін та пошуку нових рішень [1, с.121].

Забезпечувати систематичний моніторинг реалізації стратегії та оцінку її ефективності. Встановлюють метрики успіху, які дозволяють оцінити досягнення цілей та виявляти потребу в коригуванні стратегії. Аналізувати дані та звіти, щоб виявити тенденції та виявити можливості для вдосконалення.

Розробивши план невизначеності та готовності до кризи, що передбачають можливі шляхи дії в умовах невизначеності. Це допоможе зменшити негативний вплив змін і забезпечити швидко реакцію на непередбачувані події.

Крім цього, що навіть у непевних умовах важливо зберігати своє стратегічне бачення та цілі. Головне пам'ятати про основну мету організації та визначте стратегічні кроки, які приведуть до досягнення цих цілей. Це допоможе уникнути втрати напрямку та зосередитися на важливих пріоритетах.

Важливо забезпечити прозорість в процесі стратегічного планування та управління змінами. Регулярно інформувати зацікавлені сторони про стратегічні рішення, зміни в планах та прогрес досягнення цілей. Відкрита комунікація допоможе залучити підтримку та розуміння з боку співробітників, громадськості та інших зацікавлених сторін [2].

Варто підкреслити, що розробка сценаріїв може бути корисним інструментом для адаптації до невизначеності. Використовуйте методи сценарного планування для виявлення можливих майбутніх шляхів розвитку та визначення стратегічних варіантів дій для кожного сценарію. Це дозволить бути готовим до різних можливих розвитку подій.

Крім того, пошук нових інноваційних рішень може допомогти організації адаптуватися до змін у публічному секторі. Сприяйте стимулюванню творчості та інноваційного мислення серед співробітників, заохочуйте їх до пропозиції нових ідей та рішень.

Отже, збір та аналіз даних є важливим елементом стратегічного планування в умо-

вах невизначеності. Використовувавши дані та аналітику для оцінки ситуації, виявлення тенденцій та прийняття обґрунтованих рішень. Використання наукових методів та інструментів аналітики допоможе зменшити ризики та підвищити точність стратегічного планування.

Необхідно звернути увагу на умови невизначеності, які вимагають постійного поглиблення знань та оновлення інформації про публічний сектор. Готовність відкриті до нових ідей, досліджень та кращих практик, що існують як на внутрішньому рівні, так і на міжнародній арені. Навчитися від інших організацій та експертів у галузі для постійного підвищення рівня своєї компетентності.

Крім того, переглядавши стратегію на регулярній основі, оцінити її ефективність та відповідність, які змінюються умовам. Коригувати стратегічні цілі та плани дій відповідно до нових викликів та можливостей [3, с.41-47].

Варто наголосити, що лідерство грає ключову роль у стратегічному плануванні в умовах невизначеності. Керівники повинні бути візіонерами, створювати мотивацію та надихати свою команду на досягнення стратегічних цілей. Крім того, важливо залучати персонал до процесу стратегічного планування, дозволяючи їм вносити свої ідеї та сприяючи колективному мисленню.

Умови невизначеності несуть ризики, але також можуть відкривати нові можливості. Важливо бути свідомими ризиків і вміти їх керувати. Ризик-орієнтований підхід включає ідентифікацію, оцінку та керування ризиками, а також пошук нових можливостей, які можуть забезпечити конкурентну перевагу.

Загалом, традиційні ієрархічні структури можуть бути недостатньо гнучкими для адаптації до змін. В умовах невизначеності важливо створити гнучкі організаційні структури, які сприяють швидкій комунікації, прийняттю рішень та виконанню стратегічних завдань. Такі структури можуть включати команди з перехідними ролями та мережеві співробітництва.

Стратегічне планування в умовах невизначеності є процесом, який триває весь час. Важливо систематично оцінювати стратегію, аналізувати результати та вдосконалювати підходи. Це дозволить організації швидше реагувати на зміни та пристосовуватися до них.

Слід додати, що ці кроки допоможуть організаціям в українському публічному секторі адаптуватися до змін у невизначеному середовищі. Важливо бути гнучкими, інноваційними та навченими, а також мати лідерів, які вміють надихати і керувати командою. Шлях до успіху в умовах невизначеності полягає в постійному

перегляді, адаптації та вдосконаленні стратегії [8, с.244].

Інноваційні підходи до стратегічного планування регіонального розвитку представляють сучасний погляд на процес формування та втілення стратегій для поліпшення розвитку конкретного регіону. Ці підходи базуються на використанні новаторських методів, інструментів та концепцій з метою досягнення оптимальних результатів та впливу на соціальну безпеку та євроінтеграційні процеси. Нижче наведено декілька ключових аспектів інноваційних підходів до стратегічного планування регіонального розвитку:

1. Використання аналізу даних та штучного інтелекту: інноваційне стратегічне планування включає в себе використання сучасних інструментів для збору та аналізу великих обсягів даних. Штучний інтелект може допомогти виявити складні зв'язки та тенденції, що важливі для розвитку регіону.

2. Адаптація до змін: інноваційні підходи передбачають гнучкість та здатність до адаптації до змін. Регіони повинні бути готовими реагувати на нові виклики та можливості, змінюючи свої стратегії в реальному часі.

3. Залучення стейкхолдерів: інноваційні підходи враховують інтереси та думки різних стейкхолдерів, включаючи громадські організації, бізнес, академічну спільноту та громадян. Широка участь стейкхолдерів допомагає забезпечити підтримку та легітимність стратегії.

4. Інноваційні фінансові підходи: регіональне стратегічне планування може включати в себе нові підходи до фінансування проєктів та програм. Наприклад, використання інвестицій з приватного сектору або розвиток фінансових інструментів для залучення коштів.

5. Співпраця та обмін інноваціями: регіони можуть співпрацювати між собою та обмінюватися інноваційними ідеями та практиками. Це допомагає збільшити широкий вплив та розвиток регіонального розвитку.

6. Постійний моніторинг та оцінка: інноваційні підходи передбачають систематичний моніторинг реалізації стратегії та оцінку її ефективності. Це дозволяє вчасно виявляти проблеми та коригувати плани.

Інноваційні підходи до стратегічного планування регіонального розвитку допомагають регіонам адаптуватися до сучасних викликів та досягти стійкого інтегрованого розвитку, впливаючи на соціальну безпеку та євроінтеграційні процеси.

Отже, стратегічне планування в умовах невизначеності є процесом, який допомагає організаціям адаптуватися до змін у публічному секторі в Україні. В таких умовах, коли

майбутність не є чіткою і передбачуваною, важливо мати гнучкий та реактивний підхід до стратегічного планування.

Варто зауважити, що адаптація до змін вимагає кількох ключових кроків. По-перше, важливо розуміти, що ніщо не є статичним і стратегія повинна бути піддатливою до коригувань і оновлень. Потрібно активно моніторити зміни в публічному секторі, аналізувати їх вплив та шукати нові можливості.

По-друге, гнучкість є ключовою якістю стратегічного планування в умовах невизначеності. Організації повинні бути готові до швидкої зміни напрямку і адаптації до нових умов. Це може включати розробку альтернативних сценаріїв, використання експериментів та швидких прототипів, а також постійний моніторинг та оцінку результатів [9, с.100].

Крім того, співпраця та партнерство грають важливу роль у стратегічному плануванні в умовах невизначеності. Взаємодія з громадськими організаціями, бізнесом та іншими стейкхолдерами допомагає обмінюватися знаннями, ресурсами та ідеями, що сприяє швидкій адаптації та знаходженню спільних рішень.

Отже, стратегічне планування в умовах невизначеності вимагає гнучкості, аналітичної обізнаності, співпраці та постійного навчання. Це допомагає організаціям адаптуватися до швидких змін у публічному секторі та досягати успіху навіть в непередбачуваних умовах.

Висновок. Таким чином, інноваційні підходи до стратегічного планування регіонального розвитку мають значущий вплив на соціальну безпеку та євроінтеграцію в Україні. Стратегічне планування стає ключовим інструментом для адаптації до невизначеності в публічному секторі. Важливо систематично моніторити зміни в умовах та оцінювати їх вплив на стратегію регіонального розвитку. Гнучкість та швидка реакція на нові можливості стають невід'ємною частиною стратегічного планування.

Співпраця з іншими організаціями, експертами та стейкхолдерами сприяє обміну знаннями та ідеями, що сприяє швидкій адаптації та спільним рішенням. Роль лідерства важлива для мотивації та надихання команди на досягнення стратегічних цілей. Залучення персоналу до процесу стратегічного планування допомагає залучити різноманітні погляди та сприяти колективному мисленню.

Отже, стратегічне планування в умовах невизначеності є неперервним процесом, і важливо систематично оцінювати стратегію, аналізувати результати та вдосконалювати підходи для ефективної адаптації до змін.

Організації, які володіють цими навичками, мають більше можливостей досягти успіху та виконати свої стратегічні цілі в умовах невідзначеності в публічному секторі України.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Берданова О. В., Вакуленко В. М., Валентюк І. В., Ткачук А. Ф. Стратегічне планування розвитку об'єднаної територіальної громади. Київ 2017 р. С.121
2. Бриль М. Стратегія основа становлення та розвитку ОТГ. *Місцеве самоврядування*. № 5, 2018 р. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/ms/2018/may/issue-5/article-36538.html> Дата звернення 16.06.2023 р.
3. Войціцька К. М. Економічний розвиток урбанізованих територій як наукове дослідження в сфері публічного управління. *Економіка, управління та адміністрування*. 2022 р. Вип.3, С.41-47.
4. Ковалівська С. В., Бараннік В. О. Запровадження механізмів досягнення цілей сталого розвитку в Україні у міжрегіональному співробітництві. Аналітична записка. Київ : НІСД, 2021. URL:<https://niss.gov.ua/sites/default/files/2021-01/csr.pdf>
5. Латинін М. А., Лукашов О. О. Концептуальні підходи до державного регулювання стратегічного розвитку регіону за кордоном. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". 2017 р. № 9. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2017_9_5 Дата звернення 16.06.2023 р.
6. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021– 2027 роки : постанова Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695. *Офіц. вісн. України*. 2020 р.
7. Романюк С. А. Теорія та практика стратегічного управління. Науковий вісник : монографія. Київ : НАДУ, 2019 р. С. 232
8. Сментина Н. В., Фіалковська А. А. Стратегічне планування місцевого розвитку. Навч. посіб. 2019 р. С. 244
9. Шершньова З.Є. Комплексні стратегії у стратегічному розвитку корпоративних структур. *Вісник Хмельницького національного ун-ту*. 2017 р, № 2, Том 2. С.99-103.
10. Семенець-Орлова, І. А. (2015). Державне управління освітніми змінами: наукові категорії, методологія та актуальна проблематика досліджень на основі досвіду України та США. *Університетські наукові записки*, (1), 302-311.
11. Семенець-Орлова, І. А. (2015). Результативне лідерство в процесі управління освітніми змінами. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. Серія: Державне управління*, (4), 107-112.
12. Семенець-Орлова, І. А. (2015). Стратегічне управління як системний засіб управління освітніми змінами. *Теорія та практика державного управління*, (3), 52-60.
13. Semenets-Orlova, I., Klochko, A., Shkoda, T., Marusina, O., & Tepluk, M. (2021). Emotional intelligence as the basis for the development of organizational leadership during the covid period (educational institution case). *Studies of Applied Economics*, 39(5).
14. Semenets-Orlova, I. (2017). Procedural aspects of educational changes: empirical findings at institutional level. *Advanced Education*, 64-67.
15. Semenets-Orlova, I., Shevchuk, R., Plish, B., Grydiushko, I., & Maistrenko, K. (2022). Innovative approaches to development of human potential in modern public administration. *Economic Affairs*, 67(4s), 915-926.